Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 5. kesäkuuta 2018
(OR. en)

9691/18

JAI 581
SIRIS 59
CT 107
ENFOPOL 298
COTER 69
COMIX 298
FRONT 159
COSI 138

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	4. kesäkuuta 2018
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	8974/18
Asia:	Neuvoston päätelmät yhteistyön ja Schengenin tietojärjestelmän (SIS) käytön tehostamisesta terrorismiin tai terrorismiin liittyvään toimintaan osallistuvien henkilöiden, terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat mukaan lukien, käsittelemiseksi – Neuvoston päätelmät (4. kesäkuuta 2018)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3622. istunnossaan 4. kesäkuuta 2018 hyväksymät päätelmät yhteistyön ja Schengenin tietojärjestelmän (SIS) käytön tehostamisesta terrorismiin tai terrorismiin liittyvään toimintaan osallistuvien henkilöiden, terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat mukaan lukien, käsittelemiseksi.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT

yhteistyön ja Schengenin tietojärjestelmän (SIS) käytön tehostamisesta terrorismiin tai terrorismiin liittyvään toimintaan osallistuvien henkilöiden, terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat mukaan lukien, käsittelemiseksi

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

TOTEAA, että terrorismin uhka on kasvanut ja muuttunut nopeasti viime vuosina, mikä edellyttää asianmukaisia toimia ei vain kansallisella vaan myös unionin tasolla,

TOTEAA Euroopassa viime vuosina tehdyt terrori-iskut huomioon ottaen, että on tarpeen panna nopeasti täytäntöön EU-tason välineitä, kuten direktiivi (EU) 2017/541 terrorismin torjumisesta[1], ja tarjota jäsenvaltioiden kansallisille viranomaisille asianmukaiset välineet terrori-iskujen ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista sekä tällaisiin rikoksiin liittyvää syytteeseenpanoa varten, ja panee merkille lisäarvon, jota syntyy, kun SIS-järjestelmän osumien perusteella tunnistetaan terrorismiin tai terrorismiin liittyvään toimintaan osallistuvien henkilöiden, terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat ja palaavat vierastaistelijat mukaan lukien, toimintamalli ja yhteydet,

OTTAA HUOMIOON, että neuvoston päätelmissä Euroopan unionin uudistetusta sisäisen turvallisuuden strategiasta 2015–2020[2] terrorismiin puuttuminen ja terrorismin torjunta määritetään tulevien vuosien prioriteetiksi ja että erityistä huomiota on kiinnitettävä terrorismiin syyllistyviä vierastaistelijoita koskevaan kysymykseen,

KOROSTAA, että 15. maaliskuuta 2017 annetussa asetuksessa (EU) 2017/458 asetuksen (EY) N:o 2016/399 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tietokantojen käyttöön perustuvien tarkastusten vahvistamisesta ulkorajoilla[3] säädetään kaikkien ulkorajat ylittävien henkilöiden järjestelmällisistä tarkastuksista, mukaan lukien vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvien henkilöiden tietojen tarkistaminen asiaankuuluvista tietokannoista, erityisesti SIS-järjestelmän pakollinen käyttö,

---

1 EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6.
2 9798/15.
3 EUVL L 74, 18.3.2017, s. 1.

OTTAA HUOMIOON voimassa olevien kahden- ja monenvälisten sopimusten ja terrorismin torjunnassa tehtävän yhteistyön merkityksen,

TOTEAA, että haasteet, joita toimivaltaiset viranomaiset kohtaavat tässä yhteydessä terrorismin torjunnassa, ovat kahdenlaisia: ensinnäkin terrorismiin tai terrorismiin liittyvään toimintaan osallistuvien havaittujen henkilöiden tunnistaminen ja heidän matkustusmallinsa jäljittäminen EU:n ulkorajoilla ja EU:n sisällä, toiseksi tehokkaan tietojenvaihdon varmistaminen ja asiaankuuluvien toimenpiteiden toteuttaminen,

PALAUTTAA MIELEEN, että SIS-järjestelmä on Euroopan unionin suurin, laajimmin käytetty ja tehokkain tietotekniikkajärjestelmä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella, sillä on tukenaan Sirene-toimistojen verkosto ja se tuo huomattavaa lisäarvoa kansainväliseen poliisiyhteistyöhön ja rajavalvontaan,

PANEE MERKILLE, että SIS-järjestelmän tehokkaampi käyttö terrorismin torjunnassa edellyttää, että järjestelmään viedään merkitykselliset, käytettävissä olevat tiedot, kun tehdään toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä annetun neuvoston päätöksen 2007/533/YOS[4] 36 artiklan mukaisia kuulutuksia,

PITÄÄ MIELESSÄ, että SIS-järjestelmän käyttöä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä koskeva uusi asetus, josta neuvotellaan parhaillaan[5], lisää entisestään SIS-järjestelmän kapasiteettia havaita ja seurata terrorismiin tai terrorismiin liittyvään toimintaan osallistuvien henkilöiden matkustamista ja reagoida siihen,

PALAUTTAA MIELEEN etenemissuunnitelman oikeus- ja sisäasioiden alan tietojenvaihdon ja tiedonhallinnan tehostamiseksi yhteentoimivuusratkaisut mukaan lukien[6] ja erityisesti sen toimen 23 (30), joka edellyttää, että jäsenvaltiot *varmistavat, että tietoja ulkomaisista terroristitaistelijoista syötetään jatkuvasti ja järjestelmällisesti eurooppalaisiin tietojärjestelmiin ja -foorumeille, jos mahdollista synkronoituina* noudattamalla *ulkomaisiin terroristitaistelijoihin liittyvää johdonmukaista kolmivaiheista tietojenvaihtoa koskevaa lähestymistapaa käyttämällä mahdollisimman tehokkaasti ja johdonmukaisesti SIS:n ja Europolin tietoja, joita Europol käsittelee ristiintarkastuksia ja asiaankuuluvien analyysihankkeiden puitteissa tehtäviä analyyseja varten*,

---

4 EUVL L 205, 7.8.2007, s. 63.
5 Ks. 15814/16. 14116/17.
6 12223/3/17 REV3 ja 14750/17 – Tilannekatsaus yhteentoimivuudesta annettujen neuvoston päätelmien jälkeen.

TOTEAA, että tällainen kolmivaiheista tietojenvaihtoa koskeva lähestymistapa täydentäisi nykyisiä välineitä, joita toimivaltaisilla viranomaisilla on käytettävissään terrorismiin tai terrorismiin liittyvään toimintaan osallistuvien henkilöiden, terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat mukaan lukien, tunnistamiseksi ja mahdollisesti heidän matkansa keskeyttämiseksi SIS-järjestelmään tehtävien kuulutusten kautta, esim. käyttäen pidätystä, mitättömien matkustusasiakirjojen perumista, salaista tarkkailua ja erityistarkastuksia,

OTTAA HUOMIOON, että 5. maaliskuuta 2018 lähtien on ollut mahdollista tunnistaa henkilöt automaattisesti sormenjälkien perusteella, kun sormenjälkien automaattinen tunnistusjärjestelmä (*AFIS*) sisällytettiin SIS-järjestelmään, ja jäsenvaltioita kannustetaan käyttämään tätä uutta toimintoa,

PITÄÄ tietojen omistusoikeuden periaatetta olennaisena, kun halutaan varmistaa terrorismin torjunnasta vastaavien viranomaisten luottamus tietojenvaihtoon SIS-järjestelmän ja Sirenen kautta ja Europolin kanssa,

TUNNUSTAA osuman jälkeisen tietojenvaihdon ja riittävien analyysivalmiuksien varmistamisen merkityksen ja KOROSTAA, että tämä ei edellytä ainoastaan muiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten osallistumista vaan myös ristiintarkastuksia muista asiaankuuluvista tietokannoista ja tietojärjestelmistä[7],

PAINOTTAA, että Europolin valmiuksia on käytettävä täysin hyödyksi, jotta jäsenvaltioita voidaan auttaa tekemään operatiivisia ja temaattisia analyysejä hyödyntämällä täysimittaisesti Travellers- ja Hydra-hankkeiden kaltaisia analyysihankkeita, Europolin tietojärjestelmää ja muita Euroopan terrorismintorjuntakeskuksen käytettävissä olevia välineitä,

OTTAA HUOMIOON asetuksen (EU) 2016/1624[8], jossa säädetään Euroopan raja- ja merivartioviraston tehtävistä terrorismin torjunnan alalla,

---

[7] Asiaankuuluvat kansalliset tietokannat, Europolin tiedot, viisumitietojärjestelmä (VIS), matkustajarekisteri (PNR), Interpolin *varastettujen ja kadonneiden matkustusasiakirjojen tietokanta* (SLTD-tietokanta), tuleva rajanylitystietojärjestelmä (EES) ja *EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmä* (*ETIAS*).

[8] EUVL L 251, 16.9.2016, s. 1.

PANEE MERKILLE, että on erittäin tärkeää ottaa tasapainoisesti huomioon sekä EU:n sisäisen turvallisuuden politiikan mukaiset vaatimukset että tarve huolehtia perusoikeuksien, kuten yksityisyyteen, henkilötietojen suojaan ja viestinnän luottamuksellisuuteen liittyvien oikeuksien, sekä tarpeellisuus-, suhteellisuus- ja laillisuusperiaatteiden täysimääräisestä noudattamisesta ja vapaasta liikkuvuudesta Schengen-alueella.

PALAUTTAA MIELEEN *indikatiiviset kriteerit, jotka on otettava huomioon, kun vaihdetaan tietoja henkilöistä, jotka matkustavat konfliktialueille, joille jihadismi on levinnyt, tai sieltä pois*, kuten 7. heinäkuuta 2014 annettujen Milanon päätelmien[9] liitteessä sovittiin,

PAINOTTAA lopuksi, että on tarpeen keskustella säännöllisesti kokemuksista ja parhaista käytännöistä, myös neuvoston valmisteluelimissä,

NEUVOSTO

KEHOTTAA JÄSENVALTIOITA

- toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet ja
  - panemaan kaikilta osin täytäntöön jo sovitut toimenpiteet ja tarjoamaan asianmukaiset tekniset ja henkilöresurssit tätä varten etenkin Sirene-toimistoille;
  - ottamaan asianmukaisesti huomioon parhaiden käytäntöjen luettelossa[10] määritellyt henkilöiden ryhmät täytettäessä SIS-päätöksen 36 artiklan mukaisia lomakkeita terrorismin torjuntaa varten;

---

9 Ks. 7412/16, "Observations of the Presidency, based on earlier discussions, on strengthening Information Exchange/Information Systems, especially SIS".

10 KOMISSION SUOSITUS Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) sekä jäsenvaltioiden sitä täytäntöönpanevien ja käyttävien toimivaltaisten viranomaisten välisen lisätietojen vaihdon asianmukaiseksi soveltamiseksi annettuja suosituksia ja parhaita käytäntöjä koskevan luettelon laatimisesta ja 16. joulukuuta 2015 annetun suosituksen perusteella laaditun luettelon korvaamisesta (C(2018) 2161, annettu 17. huhtikuuta 2018).

– varmistamaan, että terrorismiin tai terrorismiin liittyvään toimintaan osallistuvien henkilöiden, terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat mukaan lukien, tiedot annetaan jokaisessa merkityksellisessä tapauksessa 36 artiklan mukaisessa kuulutuksessa ja asianmukaisilla Sirene-lomakkeilla neuvoston päätöksen 2007/533/YOS mukaisesti, jollei lakisääteisistä tai operatiivisista syistä muuta johdu;

– varmistamaan, että kuulutuksen tekevät kansalliset toimivaltaiset viranomaiset ja jäsenvaltio, joka saa osuman, vaihtavat lisätietoja asianmukaisten viestintäkanavien kautta, ja päättämään tapauskohtaisesti, missä määrin tietoja olisi jaettava edelleen muille jäsenvaltioille, tietojen omistusoikeuden periaatetta noudattaen;

– jatkamaan toimia välineiden ja asianmukaisten kansallisten koulutusohjelmien kehittämiseksi SIS-järjestelmän loppukäyttäjille, jotta 36 artiklan mukaisista osumista raportointi Sirene-toimistoille tapahtuisi nopeasti ja sujuvasti;

– jakamaan Sirenen osumien raportointilomakkeissa olevaa tietoa terrorismiin tai terrorismiin liittyvään toimintaan osallistuvista henkilöistä Europolin kanssa, jollei lakisääteisistä tai operatiivisista syistä muuta johdu. Tämä mahdollistaa ristiintarkastukset ja operatiiviset ja/tai temaattiset analyysit, jos ne katsotaan asianmukaisiksi, matkustusmallien kartoittamiseksi ja/tai paikannettujen henkilöiden mahdollisten yhteyksien analysoimiseksi;

KEHOTTAA JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA:

– tutkimaan ja kehittämään edelleen yhteisiä menettelyjä, joita sovelletaan terrorismiin liittyvään toimintaan osallistuvista henkilöistä saatuihin osumiin, jotka edellyttävät välitöntä raportointia;

PYYTÄÄ KOMISSIOTA:

– määrittämään jäsenvaltioiden asiantuntijoiden aktiivisen osallistumisen ja suostumuksen myötä hyviä käytäntöjä, joita noudatetaan terrorismiin tai terrorismiin liittyvään toimintaan osallistuvista henkilöistä, terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat mukaan lukien, saatujen 36 artiklan mukaisten osumien jatkotoimien suhteen; sisällyttämään nämä SIS/Sirene-luetteloon parhaista käytännöistä ja muuttamaan tarvittaessa Sirene-käsikirjaa;

PYYTÄÄ EUROPOLIA:

– hyödyntämään täysin SIS-järjestelmää, VIS-järjestelmää ja Eurodacia koskevia nykyisiä pääsyoikeuksia yhteentoimivuuden parantamiseksi samalla perusoikeuksia ja tietosuojavaatimuksia noudattaen,

– huolehtimaan siitä, että QUEST-järjestelmä on pian jäsenvaltioiden käytettävissä yhteentoimivuuden parantamiseksi,

– tehostamaan toimia terrorismiin tai terrorismiin liittyvään toimintaan osallistuvien henkilöiden matkustusmallien ja yhteyksien tunnistamiseksi ja jakamaan näiden toimien tulokset jäsenvaltioiden kanssa;

PYYTÄÄ EUROOPAN RAJA- JA MERIVARTIOVIRASTOA (FRONTEX):

– laatimaan rajavartijoille tarkoitettuja koulutusohjelmia ja tarjoamaan koulutusta, jossa keskitytään tietokantojen tarkistusten tehostamiseen ulkorajoilla ja tuetaan yhteisten riski-indikaattoreiden käyttöönottoa;

PYYTÄÄ EUROOPAN POLIISIAKATEMIAA (CEPOL):

– kehittämään edelleen Sirene-käsikirjan ja parhaiden käytäntöjen luettelon pohjalta SIS-järjestelmän loppukäyttäjille tarkoitettuja koulutusohjelmia, joissa aiheena ovat ne terrorismiin tai terrorismiin liittyvään toimintaan osallistuvat henkilöt, terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat mukaan lukien, joista on tehty kuulutus SIS-järjestelmään.